

QP Code : 50212

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

- N.B. :- 1) Section – I consists of multiple choice objective type of question.
2) Section – II consists of short answer questions.
3) Section – II consists of long answer questions.
4) Figures to the right of the section indicate total marks allotted.

Section – I (40 X 1 = 40 Marks)

Note: All questions are compulsory. Write appropriate answer from amongst a, b, c, d in the answer – book.

- 1) How many railway zones are in India?
(a) 16 (b) 5 (c) 10 (d) None
- 2) The famous port on coast is Cochin
(a) Kerala (b) Gujarat (c) Karnataka (d) None
- 3) The surface roads are initially Roads.
(a) Kuccha (b) Pakka (c) None
- 4) How many head quarters of railway zones are located
(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) None
- 5) The famous port on Gujarat coast is
(a) Kandla (b) Porbunder (c) Cochin (d) None
- 6) The headquarters of Railways zones are located at Chennai.
.....
(a) Southern (b) Western (c) Eastern (d) None
- 7) In how many categories, railway routes are classified?
(a) 3 (b) 5 (c) 10 (d) None
- 8)..... Railway route covers the longest distance in India.
(a) Kanyakumari to Jammu (b) Kolkata to Mumbai
(c) Chennai to Delhi (d) None

P.T.O.

PE-Con. 365-16.

- 9) India imports on a big scale.
 (a) Automobile (b) Petroleum (c) Wollen (d) None
- 10) The deepest port in India is
 (a) JNPT (b) Cochin Port trust (c) Dharma Port (d) None
- 11) Foreign trade involves use of
 (a) Different currencies (b) Single Currencies
 (c) Double Currencies (d) None
- 12) India's balance of trade, prior to independence was
 (a) Favorable (b) Unfavorable (c) None
- 13) The Dharma Port is on basis
 (a) BOLT (b) Boost (c) Ownership (d) None
- 14) After petroleum and its bi-products, Stands second in the value of import.
 (a) Machinery (b) Automobiles (c) cotton (d) None
- 15) Trade activity within the coastal areas of the country is called
 (a) Coastal trading (b) Zonal trading
 (c) Regional trading (d) None
- 16) The National Highway route number is N.H.7.
 (a) Longest (b) Shortage (c) None
- 17) How many head quarters of railways zones are located in Gorakhpur?

 (a) 1 (b) 3 (c) 4 (d) None
- 18) The famous port on coast is Kandla.
 (a) Mangalore (b) Maharashtra (c) Gujarat (d) None
- 19) Canals are the sourced of
 (a) Inland – Waterways (b) External – Waterways
 (c) External - Waterways (d) None
- 20) International ports are there in India.
 (a) 5 (b) 6 (c) 7 (d) None

P.T.O.

PE-Con. 365-16.

- 21) Which is a newly constructed port on the coast of Karnataka?
(a) Mangalore (b) Tuticurin (c) Marmagoa (d) None
- 22) There are five Ports in India
(a) National (b) International (c) regional (d) None
- 23) In how many cities, metro railways are operating?
(a) 2 (b) 4 (c) 5 (d) None
- 24) Secunderabad is the headquarter of Railways.
(a) South – Central (b) Eastern – South
(c) North – South (d) None
- 25) White revolution in India was achieved through the efforts of
(a) Dr. M.S. Swami Nathan (b) Dr. Verghese Kurien
(c) Dr. S. Radhakrishnan (d) None
- 26) The First ASEAN – India summit was held at
(a) Bangkok (b) Singapore
(c) Jakarta (d) Phnom Penh
- 27) Indian Market is driven primarily by
(a) Domestic Demand (b) Exports
(c) Tourism (d) None
- 28) India is the world's largest consumer of
(a) Gold (b) Steel (c) Copper (d) None
- 29) Wholesaling The gap between manufactures and retailers.
(a) Widened (b) Bridge
(c) Remove (d) None of above
- 30) India is the largest Consumer of following in the world
(a) Jute products (b) Textiles (c) Cement (d) None
- 31) India's largest commodity exchange is
(a) Multi Commodity Exchange (b) Bombay Metal Exchange
(c) LME (d) None
- 32) Organized trade in India is successful in
(a) Remote areas (b) Urban areas
(c) Rural areas (d) Deserted hilly areas
- 33) Sale of goods from EPZs to any part of the country is trade

- (a) Import (b) Deemed Export
(c) Internal (d) None
- 34) The longest distance covered by Mumbai local trains is between
(a) CST to Kasara (b) CST to Khopoli
(c) Churchgate to Virar (d) None
- 35) is a situation where countries exports a product at a price below the cost of its production.
(a) Full cost pricing (b) Price discrimination
(c) Price skimming (d) Dumping
- 36) BEST is a situation where countries export a product at a price below the cost of its production
(a) 1926 (b) 1947 (c) 1905 (d) 1913
- 37) Highways connect capital and commercial centers of a country.
(a) National (b) State (c) Major cities (d) None
- 38) Foreign trade involves use of
(a) Different currencies (b) Single currencies
(c) Double Currencies (d) None
- 39) Which of the following is the largest container port of India?
(a) Kandla Port (b) Jawaharlal Nehru Port
(c) Mumbai port (d) Kochi Port
- 40) is the fastest train in India.
(a) Rajdhani Express (b) Shatabdi express
(c) Vivek Express (d) None

P.T.O.

PE-Con. 365-16.

Section – II

(3 X 10 = 30 marks)

(Attempt any three (03) questions out of five (05))

- 1) Explain in brief the major problem faced by Indian railways.
- 2) What is meant by managing channels of distribution? Explain in brief.
- 3) What are major problems faced by small scale industries in India.
- 4) What do you understand by intangible goods? Explain in details.
- 5) Explain in brief the role of transport in the development of the country's economy.

Section – III

(2 X 15 = 30 marks)

(Attempt any two (02) questions out of four (04))

- 1) Explain in detail, the factors that influence International Trade.
- 2) Explains Indian Foreign Trade Policy 2009 – 14 in detail.
- 3) Explain the relative strengths and weakness of road and rail transport.
- 4) Distinguish Between organized retail and unorganized retail.

(मराठी भाषांतर)

(एकूण गुण : १००)

(वेळ : ३.०० तास)

- सूचना :- १) विभाग १ मध्ये अनेक वस्तुनिष्ठ पर्यायांमध्ये प्रश्न सामाविष्ट आहेत.
 २) विभाग २ मध्ये लघुत्तरी प्रश्नांचा समावेश केला आहे.
 ३) विभाग ३ मध्ये दीर्घोत्तरी प्रश्नांचा समावेश केला आहे.
 ४) उजवीकडून अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग : १

(४०x०१= ४० गुण)

सूचना :- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत. खालील बहुपर्यायी प्रश्नांमधून योग्य उत्तर उत्तरपत्रिकेत लिहा.

- १) रेल्वेची विभाग भारतात आहेत.
 (अ) १६ . (ब) ५ .
 (क) १० (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- २) प्रसिद्ध बंदर हे कोचीन किना-यावर आहे.
 (अ) केरळ (ब) गुजरात (क) कर्नाटक (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- ३) पृष्ठभागावरील रोज प्रथमतः रस्ते असतात.
 (अ) कच्चा (ब) पक्का (क) या पैकी कोणतेही नाही
- ४) रेल्वेची मुख्यालये कोलकत्तामध्ये आहेत.
 (अ) २ (ब) ३ (क) ४ (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- ५) हे गुजरात किना-यावरील प्रसिद्ध बंदर आहे.
 (अ) कांडला (ब) पोरबंदर
 (क) कोचीन (ड) या पैकी कोणतेही नाही

कृ.मा.प

६) रेल्वेची मुख्यालये हे चेन्नई मध्ये आहे.

(अ) दक्षिणी

(ब) पश्चिमी

(क) पूर्व

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

७) इतके रेल्वे मार्गाचे वर्गीकरण आहे.

(अ) ३

(ब) ५

(क) १०

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

८)) रेल्वेमार्ग भारतातील लांब अंतराचा मार्ग आहे..

(अ) कन्याकुमारी ते जम्मू

(ब) कोलकत्ता ते मुंबई

(क) चेन्नई ते दिल्ली

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

९) भारतीय आयात मोठ्या प्रमाणात आहे.

(अ) ऑटोमोबाईल

(ब) पेट्रोलियम

(क) लोकर

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

१०) भारतातील सर्वात खोल बंदर हे आहे.

(अ) जे.एन.पि.टी.

(ब) कोचीन पोर्ट ट्रस्ट

(क) धम्मा पोर्ट

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

११) परदेशी व्यापार वापर करते.

(अ) विविध चलन

(ब) एक चलन

(क) द्वी चलन

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

१२) स्वातंत्र्यापूर्वी भारताच्या व्यापार समतोल हा होता.

(अ) अनुकूल

(ब) प्रतिकूल

(क) या पैकी कोणतेही नाही

१३) धम्मा बंदर आधारे आहे.

(अ) बोल्ट

(ब) बूस्ट

(क) मालकीहक्क

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

कृ.मा.प

१४) पेट्रोलिअम आणि त्याच्या दुय्यम उत्पादनानंतर हे निर्यातीमध्ये दुस-या क्रमांकावर आहे.

(अ) मशिनरी

(ब) ऑटोमोबाईल

(क) कापूस

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

१५) देशातील समुद्र किनारपट्टीवरील व्यापार घडामोडीला म्हणतात.

(अ) किनारपट्टीवरील व्यापार

(ब) विभागीय व्यापार

(क) प्रांतीय व्यापार

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

१६) रा. म. ७ हा राष्ट्रीय महामार्ग आहे.

(अ) लांब

(ब) आखूड

(क) या पैकी कोणतेही नाही

१७) गोरखपूर येथे रेल्वेचे मुख्यालय आहेत.

(अ) १

(ब) ३

(क) ४

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

१८) कांडला हे प्रसिद्ध बंदर च्या किना-यावर आहे.

(अ) मंगलोर

(ब) महाराष्ट्र

(क) गुजरात

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

१९) कालवे हे स्त्रोत आहेत.

(अ) आंतरदेशीय जलमार्ग

(ब) परदेशी जलमार्ग

(क) जमिनी जलमार्ग

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

२०) भारतात आंतरराष्ट्रीय बंदरे आहेत.

(अ) ५

(ब) ६

(क) ७

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

२१) कर्नाटकाच्या समुद्रकिनारपट्टीवरील हे नवीन बंदर वसलेले आहे.

(अ) मंगलोर

(ब) तुतीकोरीन

(क) मारमागोवा

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

कृ.मा.प

२२) भारतामध्ये पाच बंदरे आहेत.

- (अ) राष्ट्रीय (ब) आंतरराष्ट्रीय
(क) राज्यीय (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- २३) शहरामध्ये मेट्रो रेल्वे कार्यरत आहे.
(अ) २ (ब) ४ (क) ५ (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- २४)) सिक्ंदराबाद हे मुख्यालय रेल्वेचे आहे..
(अ) दक्षिणी मध्य (ब) पूर्व दक्षिणी
(क) उत्तर दक्षिणी (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- २५) धवल क्रांती हि भारतामध्ये च्या प्रयत्नामध्ये झाली.
(अ) डॉ.एम एस. स्वामीनाथन (ब) डॉ. वर्गीस कुरियन
(क) डॉ. एस. राधाकृष्णन (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- २६) पहिली ASEAN – India Summit येथे घेतली गेली.
(अ) बॅकॉक (ब) सिंगापूर
(क) जकार्ता (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- २७) भारतीय बाजार हा मुख्यतः वर चालला जातो.
(अ) अंतर्गत मागणी (ब) निर्यात
(क) पर्यटन (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- २८) भारत हा जगात सर्वात मोठा चा उपभोक्ता आहे.
(अ) सोने (ब) स्टील (क) तांबे (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- २९) उत्पादक व किरकोळ व्यापार यातील अंतर घाऊक व्यापार
(अ) वाढवतो (ब) जोडतो (क) काढतो (ड) या पैकी कोणतेही नाही
- ३०) चा भारत, जगामध्ये सर्वात मोठा उपभोक्ता आहे.
(अ) जूट उत्पादन (ब) कापड
(क) सिमेंट (ड) या पैकी कोणतेही नाही

कृ.मा.प

३१) भारत का जगातील मधील वस्तू देवाणघेवाण मध्ये अग्रसेर आहे.

(अ) मल्टी कमोडीटी एक्सचेंज

(ब) मुंबई मेटल एक्सचेंज

(क) LME

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

३२) भारतातील संघटीत व्यापार हा यशस्वी होतो.

(अ) दूरच्या भागात

(ब) शहरी भागात

(क) खेड्यात

(ड) वाळवंटी डोंगर भागात

३३) इपिझेडच्या अंतर्गत होणारी वस्तूंची विक्री हि देशातील इतर भागात होते त्यास व्यापार.

(अ) आयात

(ब) डीमंड निर्यात

(क) अंतर्गत

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

३४) मुंबई स्थानिक रेल्वे हे लांब पल्ल्याचे अंतर व्यापते.

(अ) सी.एस.टी. ते कसारा

(ब) सी.एस.टी. ते खोपोली

(क) चर्चगेट ते विरार

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

३५) देशाच्या उत्पन्नाची निर्यात हि उत्पादनाच्या किंमतीपेक्षा कमी किमतीने होते. हि स्थिती केव्हा असते

(अ) फुल कॉस्ट प्राइस

(ब) प्राइस डीसक्रिमिनेशन

(क) प्राइस स्कीमिंग

(ड) डंपिंग

३६) बेस्टच्या पहिल्या सिटीबसची साली सुरुवात झाली.

(अ) १९२६

(ब) १९४७

(क) १९०५

(ड) १९१३

३७) महामार्ग हे देशातील राजधानी आणि व्यापारी केंद्रांना जोडलेले आहेत.

(अ) राष्ट्रीय (ब) राज्य (क) मोठी शहरे

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

कृ.मा.प

३८) परदेशी व्यापारात चा वापर संबंधित असतो.

(अ) निरनिराळी चलने

(ब) एक चलन

(क) दोन चलन

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

३९) भारतातील माल उत्तरविण्याचे सर्वात मोठे बंदर आहे.

(अ) कांडला पोर्ट

(ब) जवाहरलाल नेहरू पोर्ट

(क) मुंबई पोर्ट

(ड) कोची पोर्ट

४०) भारतातील हि रेल्वे सर्वात जलद आहे.

(अ) राजधानी एक्सप्रेस

(ब) शताब्दी एक्सप्रेस

(क) विवेक एक्सप्रेस

(ड) या पैकी कोणतेही नाही

विभाग २

सूचना : पाच पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

(३ x १० = ३० गुण)

- १) भारतीय रेल्वेला येणाऱ्या महत्वाच्या समस्या स्पष्ट करा
- २) विपणन व्यवस्थापन म्हणजे काय ? थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ३) भारतातील लघुउद्योगांना कोणत्या मोठ्या समस्यांना सामोरे जावे लागते.
- ४) अनाकलनीय वस्तू म्हणजे काय ? सविस्तर स्पष्ट करा.
- ५) देशाची आर्थिक स्थिती विकसित होण्यासाठी वाहतूक सेवा कोणती भूमिका निभावते यांचे स्पष्टीकरण द्या.

विभाग ३

सूचना : चार पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२ x १५ = ३० गुण)

- १) आंतरराष्ट्रीय व्यापारासाठी परिणामकारक ठरणा-या गोष्टी विशद करा.
- २) भारताची फोरेन ट्रेड पोलिसी २००९ - १४ स्पष्ट करा
- ३) रेल्वे व रस्ते या मधील महत्वाचे संबंध व वादाचे मुद्दे स्पष्ट करा.
- ४) संघटीत किरकोळ व्यापार आणि असंघटीत किरकोळ व्यापार यातील भेद स्पष्ट करा.

PE-Con. 365-16.